

9. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологічний словник української мови. – К.: Освіта, 1998. – 224 с.
10. Українські приказки, прислів'я і таке інше / Уклад. М. Номис. – К.: Либідь, 1993. – 768 с.
11. Ярещенко А.П. Modern phraseological dictionary of the Ukrainian language. Серія: Від А до Я. – Торсінг, 2009. – 640 с.
12. Expressions idiomatiques en français vivant / Reine Cardaillac Kelly. – Harcourt Brace Jovanovich, 1974. – 189 p.
13. Kaika N.E., Kofanova L.P. Le Dictionnaire des Equivalents phraséologiques russes-français. – Donetsk: SARL "Yugo-Vostok, Ltd", 2005. – 548 p.
14. Mahtab Ashraf. Dictionnaire des expressions idiomatiques françaises. – Livre de poche, 1999. – 412 p.
15. Montreynaud F., Pierron A., Suzzoni F. Dictionnaire de proverbe et dictons. – Paris: Gilles Firmin, 1993. – 491 p.
16. Rey A., Chantreau S. Dictionnaire des expressions et locutions figurées. – Paris: Robert, 1984. – 1035 p.

Гутій Н.В.

студентка,

Ужгородський національний університет

ЗАСВОЄННЯ ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Мета нашої розвідки полягає в огляді особливостей та закономірностей засвоєння мовцями іноземної мови. Актуальність впливає з надзвичайної важливості й нагальної потреби сучасного суспільства у вивченні іноземних мов. Саме тому численні дослідницькі групи, і насамперед, лінгвісти, розробляють проблематику, пов'язану зі здатністю людини вивчати мови.

Успішність засвоєння особою іноземної мови значною мірою залежить від процесу вивчення нею слів, які становлять основу будь-якої мови і за допомогою яких можна називати предмети та дії, описувати явища. Слова є різними як в межах однієї мови, так і при їх порівнянні у мовах світу. (пор. *квітка, читати, гарний, і, в, для, ой*; нім. *der, die, das*; англ. *the, table*; фр. *le, la* та ін.). Тому охопити всі ознаки слів у одному визначенні не просто. Саме це стало причиною того, що деякі лінгвісти заперечували існування поняття слова. Так, зокрема, Ф. де Соссюр стверджував, що поняття слова несумісне з нашим уявленням про конкретну одиницю мови. Не в слові потрібно шукати конкретну одиницю мови. Ш. Баллі, Ф. Боас, А. Мартіне заявляли про необхідність звільнитися від невизначеного поняття слова. А російський мовознавець Л. В. Щерба, який вивченню слова присвятив значну частину своїх праць, засумнівався загалом в існуванні такого поняття: *«Насправді, що таке слово? Я думаю, що в різних мовах визначення буде різне. Із цього, власне, виходить, що поняття «слово» загалом не існує»*. Відомий

чеський мовознавець В. Скалічка, на відміну від Л. В. Щерби, радив не відмовлятися від поняття слова, але не давати йому визначення. Більшість же мовознавців вважають, що слово – найконкретніша мовна одиниця, основна і базисна [4, с. 183–184].

Вивченням цієї складної одиниці мови займається лексикологія – розділ мовознавства, що вивчає словниковий склад мови, або лексику. Вперше термін «лексикологія» був введений у французькій енциклопедії Д. Дідро та Л. д'Аламбера в 1765 році. Проте, як окремий розділ мовознавства ця наука виділилася порівняно нещодавно [5].

Лексика – це той словесний матеріал, яким мовці повинні навчитися легко і швидко керувати у процесі спілкування іноземною мовою. Засвоєння лексичного матеріалу є однією із найважливіших цілей при вивченні іноземної мови. Її досягнення впливає на спілкування іноземною мовою в усній та письмових формах. Засвоєння лексики є необхідною передумовою для формування мовленнєвої діяльності [3, с. 61–65].

Науковці досліджують проблему вивчення лексичного матеріалу вже досить довгий час. Але це питання залишається актуальним.

Успішне оволодіння іноземними лексичними одиницями – одна з найважливіших умов засвоєння мови. Але існують труднощі щодо накопичення лексичного матеріалу, бо словниковий склад мови є безмежним. Для досягнення результатів необхідно ретельно вибирати тематику і зміст лексики, яка достатньо відображена у підручниках, розмовниках та посібниках з іноземної мови.

Питаннями відбору лексичного мінімуму займалися видатні методисти. Серед них Торндайк (E. Thorndike) в США, Річардз (E. Richards) та Огден (C.K. Ogden) у Англії, І. В. Рахманов у Росії та багато інших, які вважали, що відібрані до лексичного мінімуму слова мають:

- 1) часто вживатися у мові;
- 2) легко комбінуватися з іншими словами;
- 3) бути нелімітованими з точки зору стилю;
- 4) входити до тем, визначених програмою;
- 5) бути цінними з точки зору словоутворення.

На думку провідних українських дослідників (С. Ю. Ніколаєв, О. Б. Бігіч, Н. К. Складенко та ін.), основними критеріями відбору лексичного мінімуму є:

- 1) сполучуваність лексичної одиниці з іншими одиницями у мовленні;
- 2) семантична цінність (відображення важливих понять в різних сферах людської діяльності);
- 3) стилістична необмеженість (вживання в різних стилях).

Після здійснення відбору необхідно оцінити ступінь тяжкості їх засвоєння: одні слова запам'ятовуються легко, а для володіння іншими потрібно багато часу та зусиль.

Існує багато способів систематизації словникового складу мови, розроблених лексикологією. Один з них – групування за кількісними і

якісними показниками складності засвоєння. Тут важливими є такі властивості лексичних одиниць, як:

- 1) складність вимови, яка виникає, коли у звуковому складі слова є звуки, їх сполучення, особливості акцентування, які викликають труднощі;
- 2) труднощі написання;
- 3) труднощі в семантиці;
 - а) багатозначні слова складніші, ніж однозначні;
 - б) абстрактні – складніші, ніж конкретні;
 - в) слова з переносним значенням складніші, ніж слова, що мають пряме значення;
 - г) рядові слова, які частково чи повністю втратили лексичне значення, складніші, ніж слова з яскраво вираженим лексичним значенням;
- 4) складнощі, пов'язані з кількістю та інформативністю символів, які утворюють певну лексичну одиницю: більш складними є дуже короткі чи довгі слова, легше засвоюються слова середньої довжини. Наявність у слові рідкісних (інформативних) символів полегшує їх сприйняття.

Вивчення іноземної лексики можна уявити як певну послідовність дій. Спочатку мовець ознайомлюється з новими лексичними одиницями і засвоює їх, а потім розвиває вміння використовувати вивчені лексичні одиниці. Ознайомлення передбачає одночасну подачу форми лексичної одиниці та її значення, що зумовлює появу у свідомості потрібних асоціацій. Ознайомлення є короткотривалим процесом, а засвоєння – досить довготривалим. Нова лексична одиниця повинна «визріти» у свідомості, поступово «злитись» з мисленням [1, с. 72].

Український методист В. А. Бухбіндер акцентує увагу на тому, що знання іноземної мови асоціюється зі знанням лексичних одиниць, у той час як володіння мовою – з лексичними навичками, які забезпечують функціонування лексики у спілкуванні. Отже, лексичні навички слід розглядати як найважливіший і невід'ємний компонент змісту вивчення іноземної мови, а їх формування є метою вивчення лексичного матеріалу [2, с. 131].

Звичайне заучування слів не може забезпечити формування мовленнєвих навичок. Щоб запам'ятати слова, необхідно розуміти їх і постійно повторювати.

Висновком із вищесказаного є те, що при вивченні іноземної мови слід ураховувати механізми опанування лексики, які виступають важливими чинниками, що впливають на перебіг засвоєння мови іншого етносу. Одними з найважливіших компонентів вивчення іноземної мови є лексичні навички. Лексика іноземної мови – це той словниковий запас, той розмовний мінімум, яким мовці повинні володіти для того, щоб бути готовими до подальшого спілкування. В результаті вивчення іноземної мови мовець повинен вміти застосовувати слова в усній та письмовій формі для вираження власних думок, а також розуміти їх при читанні та аудіюванні.

Список використаних джерел:

1. Беляев Б.В. Психологические основы усвоения лексики иностранного языка // Москва, 1964. – 204 с.
2. Бухбіндер В.А. Основи методики викладання іноземних мов // Київ, 1986. – 198 с.
3. Друзь Г.О. Раціоналізація процесу засвоєння іншомовної лексики // Київ, 2002. – 146 с.
4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства // Київ, 2001. – 256 с.
5. Ющук І.П. Вступ до мовознавства // Київ, 2000. – 176 с.

Дишкант М.М.

студентка,

Науковий керівник: Король С.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Хмельницький національний університет

ПРОБЛЕМА ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА ЇХ АСИМІЛЯЦІЇ З ПОГЛЯДУ НОСІЇВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Внаслідок вдосконалення та розширення меж системи комунікації та застосування інформаційних технологій, сучасна мовна ситуація у світі стає все більш глобалізованою. Стираються кордони між мовами, слова запозичуються та входять у використання швидше, аніж можна проаналізувати їх вживання та визначити особливості застосування. Таким чином, питання запозичень, їх ролі у суспільстві та їх асиміляції постає одним із найактуальніших.

Німецька мова на сучасному етапі зазнала великої кількості перетворень, в тому числі набула запозичень. Однак на сьогодні відсутня конкретна схема чи модель реалізації асиміляції при запозичення слів з інших мов у німецьку. Отже, виникає потреба детальніше дослідити це питання, що зумовлює актуальність цієї роботи. Нами було вирішено провести опитування носіїв німецької мови із ціллю визначити, чи є запозичення проблемою для сучасної німецької мови і чи виникають у мовців із цим труднощі.

Мета дослідження – врахувати середню картину сприйняття запозичень носіями німецької мови та визначити ступінь потреби у систематизації схем процесу асиміляції.

Інтенсивне зростання кількості запозичених лексичних одиниць у сучасній німецькій мові є досить важливим питанням. З огляду на те, що поняття запозичення є основним у нашому дослідженні, слід його розглянути. За традиційним підходом, терміном «запозичення» позначають поповнення словникового складу однієї мови словниковим складом іншої мови [2, с. 236].

Невід'ємною частиною процесу запозичення є інший процес – асиміляції, який визначено Т. І. Волковою як «пристосування іншомовної лексичної